

УДК 336.71.078.3

Інституційне забезпечення розвитку системи фінансового моніторингу в Україні

Олександр Олександрович КУРИШКО,

асистент кафедри бухгалтерського обліку та аудит ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

Роздробленість інспекційно-наглядових функцій за діяльністю суб'єктів фінансового моніторингу між ДСФМУ, НБУ, ДКЦПФР, Держфінпослуг внаслідок існування по галузевій ієрархії призводить до зниження загальної ефективності механізму координації діяльності суб'єктів фінансового моніторингу в Україні та стримує формування національної моделі запобігання і протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. У сучасних умовах організація звітності фінансових установ як суб'єктів первинного фінансового моніторингу перед Державною службою фінансового моніторингу України не забезпечує системного підходу до проведення моніторингу фінансових операцій. Це пояснюється використанням в практиці лише ряду критеріїв оцінки сумнівності фінансової операції. Проте поточна побудова інформаційної взаємодії між суб'єктами фінансового моніторингу, не забезпечує комплексного аналізу фінансових операцій і їх учасників, що збільшує ризики використання банків в процесі легалізації доходів. Для ефективного проведення внутрішнього фінансового моніторингу з використанням підходу, орієнтованого на оцінку ризику, у фінансових установах рекомендується:

– встановити вимоги до працівників фінансових установ;

– створити централізовану систему автоматизованого ведення, оброблення та аналізу даних про клієнтів для безперервного виявлення та оцінки ризиків;

– здійснювати порівняльний аналіз та модернізацію критеріїв ризиків на основі накопичених результатів аналізу ризиків;

– забезпечувати спеціалізовані підрозділ кваліфікованими та перевіреними на професійну відповідність працівниками;

– забезпечити системне підвищення рівня кваліфікації працівників спеціалізованих підрозділів фінансового моніторингу, підрозділів внутрішнього аудиту та працівників, що займаються обслуговуванням клієнтів;

– здійснювати зовнішній та внутрішній аудит грошових потоків.

У той же час незалежність від політичних, економічних, соціальних та інших факторів не повинна бути стримуючим чинником організації механізму координації діяльності суб'єктів фінансового моніторингу, тому автором пропонується в рамках діяльності ДСФМУ для забезпечення єдності інформаційного поля:

– створити на основі єдиної інформаційної системи єдину інформаційну базу даних не лише про підозрілі фінансові операції, порушення законодавчого забезпечення, типові та специфічні форми та технології легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, але й комплексу базу даних про суб'єктів фінансових операцій, особливості їх господарської діяльності, нетипові та операції, які не мають економічної мети, що надасть можливість здійснювати фінансовий моніторинг не лише по окремим операціям, а комплексно – за об'єктно-суб'єктними ознаками. Тому пропонується відповідно до нормативно визначених положень НБУ покласти дані обов'язки первинного аналізу фінансових операцій та формування даних про суб'єктів фінансових операцій, їх фінансовий стан та господарську діяльність на банки та ніші учасники фінансового ринку;

– законодавчо визначити ДСФМУ як єдиний мега-регулятор в сфері протидії і запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, з розширенням повноважень щодо отримання інформації не лише від суб'єктів первинного фінансового моніторингу, але й від інших суб'єктів державного фінансового моніторингу.

За умов поєднання всіх функцій щодо реалізації політики протидії і запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, в

межах єдиного державного органу – національного підрозділу фінансової розвідки у складі ДСФМУ, можливе створення національного мега-регулятора в сфері фінансового моніторингу. Запропонований підхід дозволить усунути дублювання повноважень та різнонаправлену підпорядкованість і підзвітність фінансових установ перед різними органами державної влади щодо окремих напрямків державної політики.

УДК 336.221:336.71

Організаційне забезпечення податкової політики банку

Олеся Степанівна ЛЕМШОВСЬКА,

аспірант кафедри обліку та аналізу
Національного університету
«Львівська політехніка»

Організаційне забезпечення податкової політики є одним з ключових понять управління фінансами банку, що прямо пов'язане з роботою його управлінського персоналу.

Під організаційним забезпеченням розглядається система розподілу функціональних обов'язків працівників банку, що займаються оподаткуванням, при впровадженні податкової політики у формах податкового обліку, податкового бюджетування та податкового планування.

В залежності від організаційної структури банку, форми ведення податкового обліку обов'язки з ведення податкового обліку, податкового планування чи податкового бюджетування можуть бути покладені на працівників бухгалтерської служби, або на самостійний структурний підрозділ. Результати проведених досліджень на прикладі вітчизняних банків дають змогу виявити недоліки в практиці ведення податкового процесу бухгалтерською службою банку, які полягають у наступному: при достатньо великому обсязі робіт із виконання облікових функцій питанням податкового бюджетування, податкового планування приділяються недостатньо уваги, внаслідок